

زخم‌های کهنه صنعت

صنعتگران خراسانی در میزگرد شهرآرا مشکلات ارزی، بانکی و ناترازی انرژی را ۳چالش مهم واحدهای تولیدی دانستند

گروه اقتصاد

میزگرد

صنعت را زیربنای اقتصاد هر کشور می دانند، چه با تصدی اصلی‌ترین بخش از تولید ناخالص داخلی و چه با به‌کارگیری بدنه نیروی انسانی و اشتغال‌زایی.
باین‌حال، حقیقت امروز کشور آن است که صنعتگران به‌عنوان اصلی‌ترین تکه از جورچین اقتصاد ایران در معرض سخت‌گیرانه‌ترین سیاست‌های ریاضت اقتصادی قرار گرفته و در مشاطع بسیار حتی از کوچک‌ترین حمایت حاکمیتی محروم بوده‌اند. با درنظرگرفتن مسئله ناترازی انرژی و خسارت تحمیلی به واحدهای صنعتی، شهرآرا در میزگرد تخصصی خود به‌واکای اصلی‌ترین چالش‌های امروز چرخه تولید در استان پرداخته است.
محمد مهدی شکورزاده، عضو هیئت مدیره خانه صنعت و معدن استان، محمد مهدی زاده، معاون صنایع کوچک شرکت شهرک‌های صنعتی استان و مرتضی کرباسی، رئیس کمیسیون سلامت اتاق بازرگانی خراسان رضوی، مهمانان این نشست تخصصی بودند تا همان‌طور که صاحبان صنایع از دغدغه‌هایشان می‌گویند، رسانه مردم مشهد نیز انعکاس‌دهنده مطالبات و خواسته‌هایشان باشد.

- ارز، مهم‌ترین چالش صنعت

عضو هیئت مدیره خانه صنعت و معدن استان، برای واکاوی مشکلات اقتصادی امروز صنعتگران خراسان رضوی ترجیح داد تا کلام خود را با ریشه‌یابی مسئله آغاز کند. وی تأکید کرد که تبیین و تشریح مشکلات نیازمند کار کارشناسی است اما از نزدیک که نگاه کنیم، معلوم می‌شود که در طول زمان ناترازی‌های بخش صنعت مانند انرژی نه تنها کاهش پیدا نکرده بلکه عمیق‌تر شده است. شکورزاده افزود: مشکلات امروز ما معلول برخی تصمیمات نادرست اقتصادی است که در دهه‌های قبل گرفته شده است. مهم نیست امروز برق دچار ناترازی است یا کمبود انرژی وجود دارد، بلکه در مقام ریشه‌یابی و چاره‌اندیشی، ابتدا باید آن دسته از تصمیمات و راهبرد هایی مورد توجه باشد که سبب بروز این چالش‌ها شده است. مثلاً در دولت دهم، وقتی بنا بر این شد تا طرح هدفمندی یارانه‌ها اجرا شود، یک سری تصمیمات در دستورکار قرار گرفت که همان‌زمان بسیاری از شرکت‌های پیمانکاری برق به دلیل عدم پرداخت بدهی‌های دولت ورشکسته شدند. آن‌زمان خراسان رضوی از نظر انرژی حتی برق اضافه داشت و به افغانستان صادر می‌کرد اما از آن‌زمان کارهایی انجام شد که امروز به نقطه قطعی‌های گسترده برق در صنعت رسیده‌ایم.

به گفته رئیس اتحادیه قطعه‌سازان استان تا زمانی هم که این دیدگاه حاکم باشد، هیچ‌وقت نمی‌توان به نجات صنعت امید داشت. عضو هیئت مدیره خانه صنعت و معدن استان افزود: آن‌اویل که صنعت قطعه‌سازی در ایران شکل گرفت، بیشتر مشکلات انجمن‌های قطعه‌سازی این بود که قراردادها باید اصلاح شوند اما امروز مشکلات به سطحی گسترده شده که تولیدکننده مانگران است برق و آب و اوراق قطع کنند. می‌بینید؟ مشکلات عمیق‌تر شده است.

«مهم‌ترین چالش نیز همین تفاوت نرخ ارز است که رانت ایجاد می‌کند. چه معنا دارد انرژی که مورد استفاده بخش صنعت است، حدود ۳۰درصد ارزان‌تر از دلاری باشد که در بازار داخل کشور وجود دارد؟» رئیس اتحادیه قطعه‌سازان استان با طرح این پرسش تصریح کرد: به نظر من، دلیل امروز مشکلات و سحلی گسترده شده که البته اراده‌ای هم برای رفع آن موجود نیست. این است که ذی‌نفعان این رانت در دهه‌های مختلف تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی، اجازه اصلاح به متولیان امر را نمی‌دهند.

شکورزاده این را هم گفت که از جمله بزرگ‌ترین جریان‌های خلق رانت در داخل کشور، واحدهای مرتبط با حوزه پتروشیمی هستند که با گردش مالی خود نابسامانی‌های کنونی را دامن می‌زنند. وی افزود: شما ببینید وقتی خوراک پتروشیمی را یک درصد گران می‌کنند، از زمین و زمان صدا بلند می‌شود که ما بیچاره شدیم درحالی که بخش پتروشیمی، بزرگ‌ترین رانت‌خوار وضع ارز در حال حاضر است که در مقیاس ۱۰۰میلیارد دلار صادرات انجام می‌دهد اما پول آن راه‌هم تحویل نمی‌دهد. بیشتر صنایع بزرگ همین وضعیت را دارند. مگر در دولت سیزدهم حدود ۸۰۰هزار میلیارد تومان در کارخانجات فولاد هزینه نشد تا بدهی‌ها را تسویه کنند؟ تسویه شد؟ خیر، هنوز هم قطعه‌سازان طلبکار بخش فولاد هستند و روز به روز مضطر می‌شوند.

- چرخه بی‌پایان مشکلات اقتصادی

رئیس کمیسیون سلامت اتاق بازرگانی خراسان رضوی تأکید کرد که درمان قبل از عارضه‌یابی مقدور نیست و ابتدا باید به ریشه‌های شکل‌گیری مشکلات فعلی توجه کرد. کرباسی افزود، وقتی یک صنعت کوچک به دلیل قطع برق ناچار شود شش روز در هفته تعطیل کند، حدود ۷درصد بر قیمت

محصولش افزوده می‌شود و این‌طور است که به دست خودمان، ضربه بر پیکر تولید وارد می‌شود. رئیس انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان تجهیزات پزشکی و ملزومات آزمایشگاهی خراسان رضوی بیان کرد: به نظر من یکی از اصلی‌ترین ریشه‌های مشکلات موجود را باید در نظام بانکداری کشور دید. درست است که بانک‌ها اگر خلق ثروت نکنند و درآمد نداشته باشند، ماندگاری ندارند و سرمایه‌گذاری در صنعت، یکی از راهکارهایی است که بانک‌ها انجام می‌دهند تا درآمدزایی کنند اما سؤال اصلی در این شرایط آن است که این پول‌ها به کجا رفته است؟ کاری

به بانک‌های دولتی ندارم چون سود آن‌ها در نهایت راهی خزانه می‌شود. بحث اصلی ما متمرکز بر بانک‌های خصوصی است. این پول‌ها کجا می‌رود؟ غیر از این است که در نهایت تبدیل به ساختمان و مستغلات می‌شود؟

«راه درمان اقتصاد کشور، اقدامات شتاب‌زده نیست و در بهترین حالت، حداقل چهار سال زمان لازم است تا ریشه برخی چالش‌های موجود اصلاح شود.» کرباسی با بیان این مطلب گفت، نمی‌شود برای اینکه تورم کاهش پیدا کند، ناگهان جلو وام صنایع را بگیرند. اگر رگر است صنعتگران از بانک‌ها جدا و مستقل شوند، باید به‌طور قطره چکانی و تدریجی شرایط دریافت وام را مبتنی بر رسته، نوع محصول، ارزش افزوده و پارامترهای این چنینی تعریف کرد

تا این اعتبار به دریافت وام از بین برود. به گفته وی، در حوزه اقتصاد، باید بازاندیشی فردی انجام شود: به این معنا که با حفظ امید، روبه‌جلو حرکت کنیم و به جای تغییر ساختارها، باورهایمان را تغییر دهیم. کرباسی، رئیس کمیسیون سلامت اتاق بازرگانی استان، تصریح کرد: مشکلات اقتصادی ما امروزه یک زنجیره به هم پیوسته است به طوری که مثلاً بخش درخو‌نو‌تو‌چی از واحدهای تولیدکننده محصولات پزشکی، امروزه طلبکار و پیمان‌ستان‌ها هستند و بیمارستان‌ها نیز معطل مانده‌اند تا بیمه‌ها بدهی‌هایشان را تسویه کنند. حداقل یک سال از آخرین پرداخت مطالبات دولتی می‌گذرد و تازه اکنون می‌توان گفت که مطالبات ۱۴۰۱ به‌طور کامل پرداخت شده و پرداخت بستانکاری ۱۴۰۲ به‌تازگی آغاز شده است.

- ضرورت استقلال صنعت از بانک

«بحث تأمین مالی واحدهای صنعتی نیز یک عارضه بزرگ است. مسئله مشترک این است که پول لازم است و حالا باید متمرکز باشیم این نقدینگی از کجا تأمین می‌شود؟» این جملات، محور سخنان معاون صنایع کوچک شرکت شهرک‌های صنعتی در این میزگرد تخصصی بود. مهدی زاده ادامه داد: امروزه بحث تأمین مالی واحدهای صنعتی از دوره اصلی انجام می‌شود، یا فرد سرمایه شخصی خود را پای کار می‌آورد یا از نقدینگی بانک‌ها استفاده می‌شود درحالی که این روش‌ها در دنیا منسوخ شده است و جهان صنعت در حال حاضر، نقدینگی موردنیاز خود را از بازار سرمایه تأمین می‌کند. وی بیان کرد: حدود ۱۳۹۵، تفاهم‌نامه‌ای با فرابورس منعقد شد تا بازار صنایع کوچک با شرایط بسیار ساده بتوانند محصولات و سهام خود را به این بازار عرضه کند اما تحولات بورس باعث شد تا بسیاری از این‌ها هزینه کنند، به میدان بیایند و در عمل متضرر شوند. حالا مثابه همین روبه دوبراره در

سال‌های اخیر نیز درحال اجراست بی‌آنکه از تجربه تلخ آن موقع استفاده شود.

به گفته معاون صنایع کوچک شرکت شهرک‌های صنعتی استان، یکی از مهم‌ترین چالش‌های حوزه صنعت در بخش مدیریتی آن است که جریان حاکمیت در دوره‌های مختلف تلاش می‌کند تا متمرکز بر راهکارهای کوتاه‌مدت و زودبازده باشد تا بتواند نتایج آن را به‌عنوان دستورارد حاکمیت خود مطرح کند. مهدی زاده بیان کرد: به نظر من، مسائل باید ابتدا به دقت شناسایی شود یعنی کارها با مطالعه کامل در دستورکار قرار بگیرد. علاوه بر این، نیاز است که یک بد واحد شکل بگیرد

و چه بخش خصوصی و چه دولت، هم صدا با هم با مسائل روبه‌رو شوند. ما امروز محصول عملکرد شوراهای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی را در استان‌های مختلف می‌بینیم. این‌ها چطور توانستند چرخه تامل راهبردهای ناکارآمد را بشکنند و مؤثر واقع شوند؟ رمز این موفقیت، همین اتحاد بود.

- گلابه مشترک صنعتگران از بانک‌ها

موضوع صحبت که به نظام بانکداری رسید، هر سه مهمان این سه میزگرد به بیان نظراتی در این رابطه پرداختند که اگرچه از زاویه دید انحصاری خودشان بود اما واگوییۀ گلابه‌هایی مشترک بود. رئیس اتحادیه قطعه‌سازان استان با اشاره به این موضوع تصریح کرد که

بایه‌گذار روبه غلط فعلی در حوزه فعلی، مؤسسات مالی و اعتباری و بانک‌های خصوصی بودند و تا به امروز نیز بسیاری از مشکلات هنوز وجود دارند. شکورزاده افزود: تا سال ۱۳۷۵ بیشتر بانک‌ها دولتی بودند و اگرچه آن‌زمان هم معضلاتی وجود داشت اما حقیقت این است که بانک‌ها خلق پول نمی‌کردند بلکه همه کارها زیر نظر دولت‌های مستقر انجام می‌شد و در هر پروژه، گاهی اوقات بانک‌ها تا ۸۰درصد آورده اولیه داشتند و سرمایه‌گذاری می‌کردند. بیشتر زیرساخت‌هایی هم که امروز در استان وجود دارد، در همان‌زمان ایجاد شده است اما بسیاری از بانک‌های خصوصی که تأسیس شدند تا کمک‌حال دولت باشند، در شرایط فعلی دچار انحراف شده‌اند. خودشان بدنه رانت را تشکیل می‌دهند و پاسخگو هم نیستند.

به گفته عضو هیئت مدیره خانه صنعت و معدن استان، طبق برآورد‌های کارشناسی امروزه ۲۵درصد تورم کشور فقط به خاطر عملکرد یک بانک خصوصی است و در این شرایط، معلوم نیست چرا این بانک به فعالیت ادامه می‌دهد.

وی بیان کرد: ما امروزه ارتباطات خوبی با مسئولان استانی داریم اما مشکل این است که این عزیزان نیز نمی‌توانند در بسیاری از موارد، کار را پیش ببرند زیرا دامنه

اختیارات منطقه‌ای بسیار محدود شده و تمرکز همه تصمیمات به اعلام نظر تهران معطوف شده است.

- کارآفرین‌نماها، بلای جان صنعت

معاون صنایع کوچک شرکت شهرک‌های صنعتی با اشاره به یکی دیگر از دلایل بروز چالش در عرصه صنعت بیان کرد: یک نمونه از مشکلات امروز ما به همین جوازهای تأسیسی برمی‌گردد که این‌روزها درحال صدور است. امروزه سند ملی آمایش سرزمینی روی میز است، طرح اشباع را

شماره ۱۳۴
۱۳۴۴
شماره ۱۳۴۴

شماره ۱۳۴
۱۳۴۴
شماره ۱۳۴۴

عکس: جواد کوشا / شهرآرا

هم پیش رو داریم اما یک سری درخواست‌هایی برای دریافت تسهیلات روستایی از طرف صنایع مطرح می‌شود که حتی اگر در کمبته هم تأیید نشود، افراد می‌توانند براساس جواز خود آن را به سرانجام برسانند. صدور بی‌رویه و بدون حساب و کتاب جوازها باعث شده است تا مثلاً در موضوع صنایع غذایی، بازار این‌قدر اشباع شود که بسیاری از واحدهای تولیدی با کمتر از ۳۰درصد توان تولیدی خود مشغول باشند. البته هنوز هم جواز فعالیت‌ها درحال صدور است.

مهدی زاده افزود، دلیل اصلی شکل‌گیری چنین شرایطی، یک سری افراد کارآفرین‌نمایی هستند که یا تحت تأثیر تبلیغات یک شبه پول دارند یا با هم با مسائل روبه‌رو می‌رسند که باید کارخانه راه بیندازند. بیش از دوهزار و ۸۰۰ واحد صنعتی امروز در شهرک‌های استان فعال هستند که بالغ بر ۹۰درصد آن‌ها مربوط به واحدهای کوچک

باندعا در کارکنان کمتر از ۵ نفر است. باید به جای ایجاد واحدهای جدید، همین واحدهای کوچک به تدریج طوری مورد حمایت قرار بگیرد که تاب‌آوری آن‌ها بیشتر شود و جوری باشد که اگر یک بحران مالی و یک چالش اقتصادی شکل گرفت، این‌ها به سادگی دچار فروپاشی نشوند.

به گفته وی، وجود تناقضات آشکار میان آمارهای رو به رشد مدیران با حقایق صنعت کشور از جمله چالش‌های جدی حوزه اقتصاد در شرایط کنونی است و در این بین، شاید بتوان گفت که هم حرف مسئولان درست است و هم گلابه مستمر صنعتگران. مهدی زاده بیان کرد: مشکل اصلی این است که شاخص‌ها متفاوت است. مثلاً فلان مسئول اقتصادی وقتی از تعداد جوازهای صادرشده فعالیت صنعتی و زمین‌های واگذارشده به واحدهای تولیدی سخن می‌گوید، راست می‌گوید و دروغی در کار نیست اما اگر دقیق شوید، به چشم می‌بینید که این واگذاری‌ها در نهایت گره از کار کسی باز نکرده، جوازها وسیله‌ای برای دریافت وام‌های کلان قرار داده‌شده است، بازار سوداگری رونق گرفته و زمین‌های واگذارشده نیز با ورشکستگی زود هنگام صنعتگران به مصادره بانک رفته است.

- وام‌های بانکی، ریشه سوداگری

«تزیق نقدینگی باید هدفمند باشد، یعنی مثلاً اگر قرار است وام توسعه پرداخت شود، باید شرایط سخت‌گیرانه‌ای باشد که این تسهیلات به‌طور هدفمند به واحدهای تولیدی واقعی برسد؛ به‌طوری‌که اگر کارخانه ایجاد شد، اگر عرصه و اعیان آن شکل گرفت و اگر خط در آستانه تولید قرار گرفت. آن‌زمان می‌تواند از منابع بانکی استفاده کند.» رئیس کمیسیون سلامت اتاق بازرگانی خراسان رضوی با بیان این مطلب تأکید کرد که امروزه بخش اصلی بحران اقتصادی به خاطر انحراف اعتبارات است که در نتیجه تولید است و پول‌هایی که در دست لا‌هاست، دراصل همان تسهیلات بانکی بودند که به جای تولید راهی بازار سوداگری شدند.

کرباسی ادامه داد: تا زمانی که این پول‌ها به جای اول خودش برنگردد، نمی‌توان انتظار بهبود و اصلاح داشت. در آینده تنها جایی که می‌تواند کشور را از واردات و خروج ارز نجات دهد، بخش تولید است که با اشتغال خود، پایه‌های نظام اقتصادی کشور را تحکیم می‌کند. ما خوشبختانه امروز طعم شیرین استقلال را در بسیاری از حوزه‌های نظامی، سیاسی و فرهنگی حس می‌کنیم و فقط با حمایت از تولید می‌توان این شیرینی را به حوزه‌های اقتصادی تسری داد.

روى خط
اقتصاد

- برخورد با عرضه‌کنندگان زعفران تقلبی

شهرآرانوزامدیر بازرسی و نظارت اصناف خراسان رضوی از برخورد قاطع با عرضه‌کنندگان زعفران تقلبی در مشهد خبر داد. محسن صیادی اظهار کرد: در این ایام به‌منظور صیانت از حقوق زائرانی که به خرید زعفران به عنوان سوغات اقدام می‌کنند، تشدید بازرسی و نظارت در محدوده ثامن در دستورکار این مدیریت قرار گرفته است. وی افزود: در این بازرسی‌ها، با عرضه‌کنندگان زعفران بسته‌بندی بدون نشان استاندارد و نیز عرضه به صورت فله، تقلبی و گران فروشی برخورد قانونی می‌شود.

- آمدگی فرودگاه‌های کشور برای بازگشت زائران اربعین

ایستارئیس ستاد اربعین شرکت فرودگاه‌ها گفت: جمعه‌اوج بازگشت زائران خواهد بود و تا آخر هفته آینده نیز ادامه خواهد داشت. محمدحسین آجیلیان با بیان اینکه امسال اولین سالی بود که در شرکت فرودگاه‌های کشور ستاد اربعین تشکیل و دستورالعملی برای آن تنظیم شد، اظهار کرد: ۳۳ فرودگاه کشور آمادگی پرواز اربعین را داشتند که از این تعداد ۲۷ فرودگاه مجوز پرواز از سازمان هواپیمایی دریافت کرد‌ند.

دخ‌ل و خر‌ج

زمان آزادسازی حساب‌های وکالتی

تجارت نیوزا ثبت‌نام دوازده محصول ایران خودرو را ۲۴مردادماه آغاز شد و متقاضیان می‌توانند تا دوم شهریورماه برای ثبت‌نام اقدام کنند. متقاضیان طرح عادی فروش ایران خودرو برای ثبت‌نام باید مبلغ ۲۳۰میلیون تومان را در این طرح در حساب وکالتی خود مسدود می‌کردند که دوشنبه شب مهلت وکالتی کردن این حساب‌ها به پایان رسید. اما آیا زمان آزادسازی حساب‌های وکالتی مشخص شده است؟ زمان آزادسازی حساب‌های وکالتی هنوز به‌طور دقیق و رسمی مشخص نشده است. اما طبق اطلاعات به‌دست‌آمده و البته تجربیات قبلی، احتمالاً پس از انجام فرایند قرعه‌کشی بین ۱۰ تا ۱۴روز بانک‌ها مهلت دارند تا پول‌های مسدودشده را به حالت جاری درآورند و امکان برداشت آن را به مشتریان بدهند. بدین ترتیب با توجه به پایان مهلت ثبت‌نام ایران خودرو در دوم شهریور و تعطیلی چهارم شهریور، روز پنجم از ششمین ماه سال فرایند قرعه‌کشی به اتمام می‌رسد و آزادسازی حساب‌های وکالتی تا هفته سوم شهریور به طول می‌انجامد.

بورس به حالت اضطرار درآمد

گفته می‌شود که بورس وارد شرایط اورژانسی و اضطراری شده است. این را می‌شود از اظهارات اخیر مدیر نظارت بر بورس‌های سازمان بورس و اوراق بهادار مشاهده کرد. قادر معصومی خانقاه در تازه‌ترین اظهارنظر گفت: درست است که بازار سرمایه ما وارد فضای اورژانسی شده است، اما باید این بیمار را به شکل‌های مختلف احیا کنیم.

به گزارش خبرآنلاین، بنا به گفته معصومی خانقاه، قطعاً اگر قرار است اتفاقات خوبی در حوزه بازار سرمایه رخ دهد، باید در حوزه فاکتورهای بنیادی شرکت‌ها و شاخص‌هایی که در حوزه شرکت‌هاست، رخ دهد. وی تأکید کرد: اگر جریان نقدی وارد بازار نشود، احتمال دارد که بازار دچار بحران‌های عمیق‌تری شود و شاید نتوانیم تاب‌آوری مثبتی در این حوزه داشته باشیم. مدیر نظارت بر بورس‌های سازمان بورس و اوراق بهادار بیان کرد: همه ما به بحث‌های بنیادی اقتصاد اعتقاد داریم و کسری‌ها و ناترازی‌های انرژی را می‌دانیم ولی این بحث‌ها تکرار مکررات است. وی یادآور شد: درست است که بازار سرمایه ما وارد فضای اورژانسی شده است، بلکه باید این بیمار را به شکل‌های مختلف احیا کنیم. این بحران‌ها در کشورهایی چون چین و آمریکا نیز دیده شده است و آن‌ها نیز این فضا را مدیریت کرده و می‌کنند و خواهند کرد.

وی با اشاره به درخواست‌هایی که از بانک مرکزی صورت گرفته است، تأکید کرد: از بانک مرکزی سه خواسته داشتیم. نخست، تجهیز منابع صندوق توسعه بازار سرمایه بود. از دیگر سوی، بخشی از نقدینگی بازار از این طریق تأمین می‌شود. تلاش در راستای کاهش رانت بین تفاوت دلار نیما و آزاد، از دیگر خواسته‌های ما از بانک مرکزی است. همچنین در حوزه نرخ بهره و انتشار نرخ دولتی از بانک مرکزی درخواست بازنگری کردیم که امیدواریم با تجهیز منابع این نرخ‌ها تعدیل و قرارهایی که با نهاد‌های مختلف داشته‌ایم، کماکان مجوزی از سمت بانک مرکزی صادر نشده و پولی به سمت این صندوق‌ها و موارد دیگر واریز نشده است. البته امیدوار به انجام این امر هستیم.

بازار

سکه جدید	۴۲,۲۰۰,۰۰۰	۰/۷۱-%
سکه قدیم	۳۷,۴۰۰,۰۰۰	۰/۲۷-%
نیم‌سکه	۲۲,۸۰۰,۰۰۰	۰/۸۷-%
ربع‌سکه	۱۴,۸۵۰,۰۰۰	۰/۹۵-%
طلا۱۸عیار	۳,۵۶۲,۰۰۰	۰/۴-%
سکه گرمی	۷,۰۵۰,۰۰۰	۰/۷-%